

and approaches to pedagogical work in school today are not based only on pedagogy as a scientific discipline. A range of other scientific fields or discourses (psychology, sociology, philosophy, anthropology, the influence of the sciences that conceptualise individual subjects, therapeutic discourse, etc.) reach into the school sphere on the level of discursive practice, as do a number of other discursive practices operating through society and technology. In spite of the impression of a difference it seems that a prevailing discourse of upbringing is a recurring phenomenon, reaching into school in the form of discursive practices and relationships between teachers and pupils in school, as well as the general approaches and behaviours of teachers in relation to pupils and parents. Why is it that, in the interweaving of discursive practices, indulgence persists in the system, transferred to the attitude towards children, to their upbringing, and to the working methods in school? Is there, or why is there, no other pedagogic discourse within the pedagogic discourse?

Key words: pedagogic discourse, school system, knowledge, cultural patterns, upbringing behind the back of consciousness, social discourse

Prevladujoči pedagoški diskurz

S tezo, da »ni drugega pedagoškega diskurza«, merimo na prevlado pojavov in družbenih procesov, ki kljub širokemu družbenemu konsenzu, da mora posameznik pridobiti kakovostno splošno izobrazbo in kakovostno znanje, te ideale in namere spodnašajo. V nekaterih ključnih točkah spodnašajo temelje, ki so potrebni za pridobitev kakovostne splošne izobrazbe in znanja oziroma dosežkov, kakršne bi glede na posameznikove sposobnosti od njega lahko pričakovali. Kljub različnim teorijam in kritikam permisivnosti, ki te procese razkrivajo, mnoge pa so že dolgo znane,¹ ni videti, da bi se v šolskem polju pričela vzpostavljati prevlada drugega ali drugačnega pedagoškega diskurza. »Zagotoviti kakovostno splošno izobrazbo in kakovostno znanje vsakemu otroku« – to je družbena vizija, v luči katere bi morali najprej *v družbi* uveljaviti načela, ki jo podpirajo, če želimo, da jo bo šolski sistem lahko udejanjil. V luči te vizije, ki je temeljna za delovanje dobrega šolskega sistema, se je šolstvo »preveč« prilagodilo pričakovanjem družbe oziroma staršev, saj nenehno generira učinke – rečeno z enim izrazom – popustljivosti, ki v sistemu delujejo dejansko v nasprotju z zastavljenimi cilji. S to tezo pa nočemo reči, da je potrebno iznajti neki nov pedagoški diskurz, ki ga doslej še nismo našli. Prej nasprotno, vprašanje je, kako se

1 Če pustimo ob strani slovenski prostor, je denimo ena klasičnih kritik permisivnosti C. Lascha (1979) stara že več kot tri desetletja. V zvezi s kritiko pedagoških teorij napotujemo na kritično analizo nekaterih temeljnih »progresivističnih« avtorjev, denimo Eganovo (2009), ki jo v nadaljevanju tudi navajamo.